

**Espoon kaupungin lausunto eduskunnan
sosiaali- ja terveysvaliokuntaan -
(sote100)
tietojen käsittely Uudenmaan
erillisratkaisussa**

21.4.2021

Perusturvajohtaja Sanna Svahn

Erillisratkaisuun liittyvä kokonaisuus

Uudenmaan alueen lausunnonantajat ovat yhdenmukaisesti tuoneet esille Uudenmaan erillisratkaisuun liittyviä tiedon käsittelyn haasteita.

- Kysymys rekisterinpidosta
 - Uudenmaan erillisalueelle olisi syntymässä kuusi eri rekisterinpitäjää
 - Uudenmaan perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito eivät muodostaisi enää yhteisrekisteriä Uudenmaan erillisalueella
 - Muualla Suomessa on turvattu tiedonkulku saman hyvinvointialueen sisällä.
- Tietojohdamisen mahdollisuudet
 - Uudenmaan erillisalueella vaaditaan erityistoimenpiteitä, jotta voidaan turvata ja toteuttaa onnistuneet tietojohdamisen mahdollisuudet.

Espoo katsoo edelleen, että rekisteripitoon, tiedon käyttöön ja tietojohdamiseen liittyviä ehdotuksia tulee muuttaa, jotta turvataan perusterveydenhuollon palvelujen ja erikoissairaanhoidon yhteensovittaminen ja vähintään nykyisen tasoisen tietojohdamisen edellytykset.

Tietojen käsittely: *Potilastietojen käsittely potilaan hoitamisessa*

- Terveydenhuoltolain 9 § on ollut tärkeä työväline, kun potilastietoja on siirretty perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä.
- Mikäli terveydenhuoltolain 9 § kumotaan, tietojen siirto Uudellamaalla perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä perustuisi pääsääntöisesti potilaan nimenomaiseen suostumukseen ja tapahtuisi käytännössä Kanta-palvelujen kautta
 - Kyseessä olisi iso muutos, jossa potilaalta edellytettäisiin aktiivista toimintaa, eli nimenomaisen suostumuksen antamista.
 - Kanta-palvelut on tarkoitettu ensisijaisesti potilastietojen arkistointipalveluksi, ei päivittäiseen potilaiden hoitamiseen liittyväksi tietojärjestelmäksi
 - Esim. mtp-asiakkaan palvelupolku perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon ja takaisin potilastietojen käsittelyn näkökulmasta
- Terveydenhuoltolain 9 §:n kumoamisen vaikutuksia ei hallituksen esityksessä ole riittävästi arvioitu
- **Espoon kaupunki katsoo, että terveydenhuoltolain 9 § tai vastaava sääntely tulisi säilyttää, jotta voidaan turvata potilastietojen välittyminen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä ja palvelujen integraatio. EU:n yleinen tietosuoja-asetus mahdollistaa yhteisrekisterinpitäjyyden useamman rekisterinpitäjän välillä.**

Tietojen käsittely: *Uudenmaan erilliskäyttö ja tiedolla johtamisen mahdollisuudet*

- Uudenmaan erilliskäytöllä, terveydenhuoltolain 9 §:n kumoamisella ja toisiolakiin ehdotetun 41 §:n muutoksella on vaikutuksia alueen tietojohdamiseen.
 - **Ehdotetut ratkaisut muuttavat ja kaventavat tietojohdamisen mahdollisuuksia nykyiseen verrattuna**
 - HUS-yhtymä ei voisi lain nojalla saada hyvinvointialueilta tietoja omaa tietojohdamistaan varten. HUS-yhtymällä olisi oikeus käsitellä ainoastaan potilastietoja, jotka olisivat syntyneet sen omassa toiminnassa tai olisivat sen omiin rekistereihin tallennettuja. Tämä kaventaisi nykyisiä voimassa olevien säännösten tarjoamia mahdollisuuksia HUS-yhtymän tietojohdamiseen.
 - Hyvinvointialueen tietojohdamisen tarkoitukseen saamat tiedot erikoissairaanhoidosta rajautuisivat hyvinvointialueen omien asukkaiden tietoihin.
 - Hyvinvointialue ei voisi saada toisen hyvinvointialueen potilastietoja tietojohdamista varten.
- **Toisiolaissa säädetty tietojohdaminen on merkittävä työväline sote-uudistuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Espoon kaupunki pitää välttämättömänä, että Uudenmaan erilliskäytössä turvataan tasavertainen mahdollisuus tietojohdamiseen, eikä sääntely heikennä nykyistä tietojohdamisen tilannetta.**

Sote-uudistuksesta

1. Uudistuksen taloudelliset vaikutukset Espoon kaupungille ovat kestävämpiä.
 2. Esitetty uudistus, jossa siirrytään kolmiportaiseen hallintoon, heikentää kasvavien kaupunkien toimintaedellytyksiä.
 3. Länsi-Uudenmaan sote-maakuntaan kohdistuvat, rahoituskriteereistä johtuvat, leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä.
 4. Uudistuksessa pitäisi turvata paremmin hyvin toimivien monituottajamallien toimintaedellytykset
 5. Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on kannatettava.
 6. Pelastustoimen tulee jatkossakin tuottaa ensihoidon palveluja synergiaetujen turvaamiseksi.
- Uudistuksen ajankohta ja palvelujen turvaaminen